

3. Одеський гобелен – 1: площа, тема, простір. Каталог. Автор-упорядник: Анна Носенко Вступна стаття: Сергій Савченко, Анна Носенко. Електронна бібліотека Одеського художнього музею www.ofam.od.ua // URL: <http://ofam.od.ua/pdf/catalog/gobelen.pdf>

DOI <https://doi.org/10.30525/978-9934-26-237-1-28>

EXPERIENCE OF DEFENDING BACHELORS QUALIFICATION WORKS OF MYKHAILO BOICHUK KYIV STATE ACADEMY OF DECORATIVE APPLIED ARTS AND DESIGN IN THE CONDITIONS OF MARTIAL LAW

ДОСВІД ЗАХИСТУ ДИПЛОМНИХ КВАЛІФІКАЦІЙНИХ РОБІТ БАКАЛАВРІВ КИЇВСЬКОЇ ДЕРЖАВНОЇ АКАДЕМІЇ ДЕКОРАТИВНО-ПРИКЛАДНОГО МИСТЕЦТВА І ДИЗАЙНУ ІМЕНІ МИХАЙЛА БОЙЧУКА В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ

Petruk R. I.

*Honoured Art Worker of Ukraine,
Associate Professor,
Associate Professor at the Department
of Monumental-Decorative
and Sacral Arts*

Петрук Р. І.

*заслужений діяч мистецтв України,
доцент,
доцент кафедри монументально-
декоративного і сакрального
мистецтва*

Khyzhynskiy V. V.

*Candidate of Art History, Associate
Professor,
Associate Professor at the Department
of Art Ceramics, Wood, Sculpture
and Metal
Mykhailo Boichuk Kyiv State Academy
of Decorative Applied Arts and Design
Kyiv, Ukraine*

Хижинський В. В.

*кандидат мистецтвознавства,
доцент,
доцент кафедри художньої кераміки,
декоративної скульптури, дерева
та металу
Київська державна академія
декоративно-прикладного
мистецтва і дизайну
імені Михайла Бойчука
м. Київ, Україна*

21–24 червня 2022 року в Київській державній академії декоративно-прикладного мистецтва і дизайну імені Михайла Бойчука (КДАДПМД ім. М. Бойчука) відбувся захист дипломних робіт випускників першого

(бакалаврського) рівня вищої освіти спеціальності 023 «Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація» денної та заочної форми навчання. Підготовка фахівців в межах спеціальності здійснюється на факультеті декоративно-прикладного мистецтва КДАДПМД ім. М. Бойчука, в складі якого діє чотири кафедри – монументально-декоративного і сакрального мистецтва (МДСМ), художнього текстилю та моделювання костюма (ХТМК), художньої кераміки, декоративної скульптури, дерева та металу (ХКДСМ), живопису.

Акцентуємо, що викладання в академії базується на розкритті творчого потенціалу кожного студента. Вагомим аспектом у процесі навчання є осягнення досвіду попередніх поколінь, розуміння необхідності синтезу теорії і практики. Важливим також є поетапний процес навчання студентів, зокрема, виховання здатності до самостійного мислення. Навчальні завдання сформовані так, щоб у майбутньому вихованці КДАДПМД ім. М. Бойчука могли виконувати свої твори в різних матеріалах і техніках.

Особлива увага приділяється розвиткові композиційного мислення у студентів. Зокрема, викладачами кафедри МДСМ розроблено унікальний поглиблений курс з композиції: «Основи композиції», «Композиція», «Проектування», «Основи архітектурного синтезу» [1, с. 48].

Студенти-випускники факультету ДПМ під час навчання брали активну участь в культурно-мистецькому житті України, під керівництвом викладачів відвідували галереї, музеї, творчі майстерні мистців, що позитивно відобразилось на їхньому творчому становленні.

Цьогоріч Екзаменаційну комісію (ЕК) очолив народний художник України, дійсний член (академік) НАМ України, доцент В. Перевальський, а до її складу увійшли народний художник України, член-кореспондент НАМ України, професор кафедри ХКДСМ М. Білик, заслужений діяч мистецтв України, професор, завідувач кафедри ХТМК О. Майданець-Баргилевич, заслужений діяч мистецтв України, доцент, в. о. завідувача кафедри МДСМ Р. Петрук, в. о. ректора КДАДПМД ім. М. Бойчука, член-кореспондент НАМ України, заслужений художник України, доцент О. Полтавець-Гуйда, кандидат мистецтвознавства, доцент кафедри ХКДСМ В. Хижинський [3].

Теми оприлюднених дипломних робіт тісно пов'язані з історією та традиціями України, їх переосмисленням та трансформацією у сучасному мистецтві. Варто відзначити композиції «Матір Божа – Велика Панаяга»

Ю. Воротнікової, «Богородиця Покрова» Т. Колесник, «Шлях до Святого Духу» А. Мельнікової, «Сад божественних пісень» (до 300-річчя від дня народження Григорія Савича Сковороди) Н. Шумейко. Нині теми, пов'язані з історичним минулим та традиціями, набувають нового звучання, розкривають нові змісти, стають по-новому актуальними. Важливо, що студенти свідомо обирають складні теми, наприклад С. Сіроштан звернулася до теми «Продовження ідей та мотивів школи Михайла Бойчука у сучасній художній кераміці» та виконала керамічне панно за мотивами творчості бойчукістів. Деякі дипломники у своїх кваліфікаційних роботах, реагуючи на події, безпосередньо торкаються теми війни. Зокрема, тему російсько-української війни відображено в картині О. Дацюк «Воєнний стан», живописному полотні Д. Сергєєвої «Саундтрек до поїздки», витинанці І. Булгакової «Оборонець», однофігурній композиції О. Джулая «Я воїн».

Очевидно, що у зв'язку з війною, змінюються як процеси створення мистецтва, так і його сприйняття. Усвідомлення механізмів творчого процесу, вплив на нього різних явищ – дуже широка тема, пов'язана з психологією творчості та її сприйняттям. Мистецтво, що має безпосередній доступ до механізмів і образних багатств підсвідомості, завжди випереджало аналітичне мислення свого часу й давало людям надзвичайно цінний пізнавальний матеріал, виражений у специфічній умовно-образній формі [2, с. 44]. Саме сприйняття подій війни кожним студентом вплинуло на тематику, образне, стилістичне, колористичне та композиційне рішення кваліфікаційних бакалаврських робіт. Ймовірно, що певні явища в процесі проектування та виконання кваліфікаційних робіт відбувалися на підсвідомому, інтуїтивному рівні, адже більшість тем було обрано ще до повномасштабного вторгнення росії в Україну. Певні проекти зазнали свідомих змін і коректив, деякі роботи отримали нове звучання, збагатилися оновленими змістами та акцентами. Це стосується інтер'єрно-виставкової металопластики Т. Кравченка під назвою «Естетика химерності», колекції жіночого одягу за мотивами втраченої архітектури Києва О. Ремінь, живописного полотна «Алла Горська – символ національного відродження» Н. Масляничук та роботи на тему: «Образи давньослов'янських божеств у керамічній пластиці» К. Шатило.

Зазначимо, що захист дипломних кваліфікаційних бакалаврських робіт 2022 року вповні довів, що пріоритетом освітнього процесу в КДАДПМД ім. М. Бойчука є виховання свідомих громадян, фахівців, які будуть відроджувати, зберігати і збагачувати українську національну культуру.

Література:

1. Владимірова О., Осадча О., Данченко М. Основні засади і методи викладання на кафедрі монументально-декоративного і станкового мистецтва Київської академії імені Михайла Бойчука. Вища школа: наук.-практ. вид. 2018. № 10. С. 42–52.
2. Макаров А. М. П'ять етюдів. Підсвідомість і мистецтво: нариси з психології творчості. – Київ : Радянський письменник, 1990. – 285 с.
3. Новини : [розділ сайту]. Київська державна академія декоративно-прикладного мистецтва і дизайну імені Михайла Бойчука : [офіційний сайт]. 1999–2022. URL: <https://kdidpamid.edu.ua/academy/2022/07/05/talantam-ye-kudy-zrostaty/> (дата звернення: 16.08.2022).

DOI <https://doi.org/10.30525/978-9934-26-237-1-29>

**NIKE ERECTING THE TROPAION IN WRITTEN
AND PICTORIAL SOURCES**

**НИКЕ, ЩО ЗВОДИТЬ ТРОПАЙОН:
ПИСЕМНІ ТА ОБРАЗОТВОРЧІ ДЖЕРЕЛА**

Rusiaieva M. V.

*PhD (Art History), Associate Professor,
Associate Professor at the Department
of Theory and History of Art
National Academy of Fine Arts
and Architecture
Kyiv, Ukraine*

Русяєва М. В.

*кандидат мистецтвознавства,
доцент,
доцент кафедри теорії
та історії мистецтва
Національна академія
образотворчого мистецтва
і архітектури
м. Київ, Україна*

Славетна перемога у греко-перських війнах 480 р. до н. е. спричинила шалений попит на твори мистецтва з зображенням богині Ніке з військовим трофеєм, які вперше виникли в середині – другій половині V ст. до н. е. Ці численні та розмаїті образи нав'язані новим ритуалом зведення трофея або тропайона (τρόπαιον) – одного із своєрідних типів пам'ятників, притаманних для елліно-римської епохи. На відміну від сучасного визначення військового трофея як ефектного предмета, що свідчить про успіх, у класичних текстах Геродота,